

ГУМАНІСТИЧНА СВІДОМІСТЬ ЯК СКЛАДОВА НОВОЇ ПАРАДИГМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ XXI ст.

Полянська І.В., Шевченко В.Ф.

Національний технічний університет

“Харківський політехнічний інститут”, м. Харків

В умовах глобалізації і реформування системи освіти спеціалісти відзначають (і небезпідставно) необхідність посилення гуманістичних основ в загальній організації системи освіти і їх подальшого поглиблення. У болонській декларації зазначається: «"Європа знань" на сьогодні є широко визнаним, незамінним фактором соціального та людського розвитку, а також невід'ємною складовою укріплення та інтелектуального збагачення європейських громадян, оскільки саме така Європа здатна дати їм необхідні знання для протистояння проблемам третього тисячоліття і одночасно усвідомлення загальнолюдських цінностей, приналежності до єдиної соціальної та культурної спільності».

Гуманістичну свідомість ми розуміємо не тільки як надання можливостей і свобод для реалізації і розкриття здібностей кожної особистості, але і формування в цій особистості моральної відповідальності за долі конкретних людей і людства в цілому, розвиток ноосферного мислення, укорінення свідомості нової якості, коли навіть заради великого прибутку і влади людина не може зашкодити природі і всьому живому на ній. Адже поглиблення процесів глобалізації впливає на збільшення взаємозалежності не тільки між країнами, але і між людьми, які вступають в більш глибокі, інтенсивні зв'язки, ніж раніше, що породжує суперечні тенденції. З одного боку, з'являються нові умови і стимули формування загальнолюдських цінностей, розвитку нових якостей людини в глобальних масштабах, а з іншого, – існує розрив суспільних зв'язків, руйнування і деформація традиційних гуманістичних і національних цінностей.

Необхідно усвідомити, що педагогіка в інформаційному суспільстві не може залишатись консервативною та інертною. Час вимагає якісних змін свідомості, що приведе до більш ефективної парадигми системи освіти. Головне полягає в тому, що необхідна адаптація педагога до нових умов, трансформація не тільки в організаційному і методичному плані, але й, перш за все, в педагогічному мисленні для того, щоб усвідомити – в XXI столітті неможливо викладати, не враховуючи досліджень у сфері свідомості, не враховуючи енергоінформаційну концепцію побудови світу.